

28.8.2019

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntö 12.7.2019/STM057:00/2019

Hallituksen esitys eduskunnalle sairausvakuutuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta, jossa ehdotetaan korotettavaksi työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea sekä sairausvakuutuslain mukaisia vähimmäismääräisiä päivärahaetuuksia. Myös lapsilisään, elatustukeen ja toimeentulotuen perusosaan esitetään muutoksia. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2020 alussa.

Valtiovarainministeriön lausunto

Hallitus on kirjannut korottavansa perusturvaa 20 eurolla kuukaudessa. Perusturvan korotusten lisäksi hallitus on päättänyt korottaa lapsilisän määrää perheen neljännestä ja sitä seuraavista lapsista lukien 10 eurolla kuukaudessa ja lapsilisän yksinhuoltajakorotusta samoin 10 eurolla kuukaudessa. Lisäksi täysimääräisen elatusten määrää korotetaan 7 eurolla kuukaudessa.

Lausunnolla olevassa esityksessä vähimmäismääräisiä päivärahaetuuksia eli sairauspäivärahaa, vanhempainpäivärahaa ja erityishoitorahaa esitetään korotettavaksi 20 eurolla kuukaudessa. Korotus koskee viittaussäännösten vuoksi myös kuntoutusrahaa. Samoin työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa esitetään korotettavan 20 eurolla kuukaudessa. Koska täysi työmarkkinatuki on peruspäivärahan suuruinen, korotus koskee myös työmarkkinatukea. Korotus merkitsee vastaavaa korotusta myös ansiopäivärahan perusosaan ja sitä kautta myös vuorottelukorvauksen tasoon.

Esityksessä mainitut korotukset on otettu huomioon vuoden 2020 talousarvioesityksen valmistelussa ja myös vuosia 2021-2023 koskevassa julkisen talouden suunnitelmassa. Muutokset lisäävät valtion kustannuksia arviolta yhteensä noin 40 milj. euroa vuodessa ja julkisen talouden kustannuksia noin 53 milj. euroa vuodessa.

Valtiovarainministeriö katsoo, että ehdotetuilla toimenpiteillä on vaikutuksia työllisyyteen. Kotimaisen tutkimuksen mukaan erityisesti ansiosidonnaisen työttömyysturvan taso vaikuttaa työttömyysjaksoihin. Nämä vaikutukset tulisi arvioida, jotta hallitusohjelman mukaisia työllisyyteen liittyvien tavoitteiden saavuttamista voitaisiin asianmukaisesti seurata.

Korotus työttömyysturvan perustasoon olisi mahdollista toteuttaa myös välttymällä ansiosidonnaisen työttömyysturvan tason nousulta. Tällöin peruspäivärahan tasoa korotettaisiin esitetyn mukaisesti, ja samanaikaisesti heikennettäisiin työttömyysturvan ansio-osaa kustannusneutraalilla tavalla. Valtiovarainministeriö katsoo, että tällaisessa ratkaisussa työttömyysturvan korotus kohdentuisi esityksessä tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaisemmin ja negatiiviset työllisyysvaikutukset olisivat vähäisemmät. Tällaista vaihtoehtoa tulisi tarkastella jatkovalmistelussa.

Esityksessä todetaan, ettei työttömyysturvan muutosten vaikutuksia veroihin ole otettu arvioissa huomioon. Esityksen taulukossa 1 esitetään kuitenkin muutosten yhteisvaikutus julkiseen talouteen. Selkeyden vuoksi verotukseen liittyvät vaikutukset tulisi esitellä erikseen niiltä osin, kun niitä esiintyy, ja varmistaa että ne tulevat huomioiduksi julkisen talouden yhteisvaikutuksissa.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Budjettipäällikkö,
osastopäällikkö

Sami Yläoutinen